

A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL 2019-RE SZÓLÓ ELLENŐRZÉSI TERVE,
VALAMINT
A JOGKÖVETÉST SEGÍTŐ ELJÁRÁSOK FŐ TÉMA- ÉS CÉLCSOPORTJAI

I. Kiemelt célok, elvek

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) ellenőrzéseinek elsődleges célja 2019-ben a költségvetési bevételek védelme, a nemzetgazdaság versenyképességének támogatása érdekében a rejtett gazdaság és az adóelkerülések visszaszorítása, valamint az önkéntes jogkövetésre ösztönzés. A NAV ellenőrzéseit kockázatelemzésen alapuló differenciált fellépés jellemzi, az együttműködő, jogkövető magatartást tanúsító adózókat segíti, szankciók helyett támogatást nyújt a hibák javítására. Ugyanakkor fontos cél az adójogszabályokat szándékosan és súlyosan megsértő adózókkal szembeni határozott fellépés, az adókijátszás gyors és hatékony feltárása, az adóelkerüléssel a költségvetés kárára elvont összegek biztosítása és a jogszerű vámösszegek beszedése. Célzott, ágazati elemzésekre épülő kiválasztás alapján kerül sor a vizsgálatok elrendelésére. Kiemelt feladat 2019-ben, a 2018. július 1-jén bevezetett Online Számla rendszer adatszolgáltatási kötelezettségének ellenőrzése. Ezen belül a hibátlan adatszolgáltatások érdekében az adózók támogatása, a beérkezett adatok felhasználása a NAV ellenőrzéseihez. A valós idejű, online pénztárgépeken, Online Számla rendszeren, kezelőszemélyzet nélküli automatákon, illetve Elektronikus Közútiáruforgalom-ellenőrző Rendszeren (EKÁER) keresztül érkező adatok kockázatelemzésével és a gazdasági események után rövid időn belüli ellenőrzésekkel ösztönözhető az adózók jogkövető magatartása. Az adózók együttműködésének hiánya miatt eredménytelenül zárult, 2017-ben és 2018-ban támogató eljárás alá vont adózói körben adóellenőrzéseket kell végezni. A NAV vámellenőrzési feladatai elsősorban a pénzügyileg kockázatos vámeljárásokra, és a gazdálkodók vámellenőrzésére terjednek ki.

II. Ellenőrzési feladatok 2019-re

A NAV ellenőrzései három fő területre koncentrálnak:
jelentős költségvetési kockázatot jelentő adózói körök, tevékenységek ellenőrzése, azaz fellépés a rejtett gazdaság ellen;
kiemelt adózók ellenőrzése;
önkéntes jogkövetés támogatása.

1. Jelentős költségvetési kockázatú adózói körök, tevékenységek ellenőrzése, azaz fellépés a rejtett gazdaság ellen

A NAV a kockázatelemzéshez felhasználja a valós idejű adatokat, így lehetősége van a tisztességes gazdálkodók védelme érdekében az adóelkerülés jelen idejű feltárására, az adókijátszásra specializálódott társaságok azonnali kiszűrésére és a meg nem fizetett adóbevételek fedezetének biztosítására. A munkaerő-kölcsönzéssel összefüggő, nemzetgazdasági szinten is jelentős értékben elkövetett visszaélések okán a NAV az érintett, csalárd adózói magatartásra törekvő foglalkoztatókhoz bejelentett magánszemélyek jogviszonyának folyamatos figyelését határozta meg feladatul, aminek célja az adókikerülésre használt „foglalkoztatói” láncolatok folyamatos feltárása, a foglalkoztatáshoz kötődő közterhek megfizettetése,

a törvények betartatása.

Az áfacsalások visszaszorítása, a foglalkoztatással kapcsolatos adókötelezettségek terén tapasztalható visszaélések további csökkentése, az állami költségvetésnek okozott kár minél nagyobb arányú megtérülése érdekében a NAV ellenőrzéseket végez a kockázatos foglalkoztatóknál, kiemelten a munkaerő-kölcsönzéssel foglalkozókra.

A NAV kockázatelemzése alapján kiemelt figyelmet fordít és folyamatosan ellenőriz a személyi változással (vezető tisztségviselő, tulajdonos váltással) érintett vállalkozások körében,

a foglalkoztatottak bejelentése és a kifizetői bevallások közötti anomáliák esetén;

a minimálbérre és a garantált bérminimumra történő átállás terén,

az elektronikus kereskedelemben, mind a termékértékesítések, mind a szolgáltatásnyújtások körében, különös tekintettel a webhelyekre és a webáruházakra;

a gépjármű- és gépjárműalkatrész-kereskedőknél,

az építőipari vállalkozásoknál,

a személyszállítóknál,

a szálláshely-szolgáltatók, szállodák, internetes szállásmegosztó portálokon keresztül szolgáltatók körében,

az EKÁER-bejelentések adatai alapján, illetve azoknak ellenőrzése során feltárt kockázatok, információk alapján a tudatosan felépített számlázási láncolatokban részt vevő vállalkozásoknál, és a csalárd ügyletek mögött álló magánszemélyeknél,

a jogsértések felderítésére az ukrán határszakaszon, a szerb határszakasz mélységi övezetében, illetve a jelentős forgalmat bonyolító fő szállítási és autópálya-útvonalakon,

az illegális fémkereskedelmi tevékenység felderítése, a bejelentési kötelezettség alá eső „érzékeny FAJ kód alá tartozó” fémkereskedelmi engedélyköteles anyag leadása kapcsán; a fémkereskedőnek nem minősülő személyekre vonatkozó szabályok betartásával kapcsolatban,

a szerzői jogvédelemhez kapcsolódó jogsértések felderítésére,

a jövedéki adózásban a dohánygyártmányok feketepiacának visszaszorítására, illetve az „engedélyesek” szabályszerű működésének biztosítására, valamint az „adózatlan” jövedéki termékek feketepiacának visszaszorítására,

a zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem ágazatban az országhatáron átnyúló csalárd számlázási láncolatok révén, áfacsalással bonyolított zöldség- és gyümölcs-kereskedelmi ügyletek visszaszorítására.

A NAV az egyes ágazatokban végzett elemzések és a feltárt súlyos kockázatok alapján jogkövetési vizsgálatokat, illetve adóellenőrzéseket végez az év meghatározott időszakában egy-egy meghatározott adózói körben, illetve kiemelt adónemeket érintő területeken.

A megyei, fővárosi adó- és vámigazgatóságok az Adótraffipax előrejelzésben közzétett időszakban és helyszíneken végeznek jogkövetési vizsgálatokat.

A NAV ellenőrzi a társasági adóhoz kapcsolódó adókedvezmények – különös tekintettel a fejlesztési adókedvezmény – igénybevételének jogszerűségét. Fokozott figyelmet fordít a katasztrófák ellenőrzésére. Az általános forgalmi adóhoz kapcsolódóan a jogosulatlan igénylések megakadályozására a megyei, fővárosi igazgatóságok folyamatosan végeznek jogkövetési vizsgálatot és kiutalás előtti adóellenőrzést.

A vámhatóság áru-, vagy ügyletspecifikus vizsgálatokat végez, kifejezetten ideértendő a nem uniós státuszú áruk jelenlétére vonatkozó vámszabályok betartásának, az áru helyes tarifális besorolásának, az áru bejelentett származásának, a vámérték

valódiságának vizsgálatára, beleértve a kereskedelempolitikai intézkedések, így különösen az antidömping- és kiegyenlítővám-intézkedések betartásának vizsgálatát is.

2. Kiemelt adózók ellenőrzése

A legnagyobb adóteljesítményű adózókat kiemelkedő költségvetési hatásuk miatt a NAV folyamatosan figyelemmel kíséri. Kiemelten ellenőrzi az újonnan ebbe a körbe került adózókat. Azon kiemelt adózóknál, amelyeknél a kockázatelemzés szerint az adóteljesítményüket alapvetően befolyásoló tényezőkben jelentős változás történt, legalább jogkövetési vizsgálatok keretében tárja fel a változások okait. A NAV kiemelt figyelmet fordít az adózók transzferárképzési gyakorlatára és az ehhez kapcsolódó kötelezettségek teljesítésére. A magyar jogszabályok, valamint az Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) elvárása szerint a CBC adatszolgáltatás és információcsere alapján kapott és beszerzett adatok kockázatelemzési célú felhasználása a NAV feladata. Ezért elemzi az adatszolgáltatókhoz kötődő kockázatokat. Ennek eredményétől függően támogató eljárást, jogkövetési vizsgálatot, vagy indokolt esetben adóellenőrzést folytat le.

3. Önkéntes jogkövetés

A NAV 2019-ben – a kockázatelemzések során feltárt anomáliák, adózói mulasztások megszüntetését szolgáló – támogató eljárásokat jellemzően az alábbi adózói körben végzi:

a turizmusfejlesztési hozzájárulás alanyainál;

a nemzetközi, automatikus információcsere révén beérkezett adatok alapján nem megfelelő mértékű adót fizető, vagy egyáltalán nem adózó adóalanyoknál;

az egyéni vállalkozóknál, akiknek máshol van bejelentett, 36 órás munkaviszonyuk;

a foglalkoztatóknál, az alkalmazottak bejelentésére és az ehhez kapcsolódó bevallásokra fókuszálva.

A jogkövető szándékú vállalkozásoknál a támogató eljárások mellett az adózóknál feltárt anomáliák, illetve az azonosított kockázatok megszüntetésére a NAV jogkövetési vizsgálatokat végez.